

Sygn. akt XXIII Ga 1880/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Sobieszczański
Sędziowie:	SO Renata Puchalska SO Anna Gałas (spr.)
Protokolant:	Prot. Sąd. Izabela Szczepanek

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. Ś.

przeciwko (...) spółki akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 25 lipca 2016 r., sygn. akt XVI GC 485/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od P. Ś. na rzecz (...) spółki akcyjnej w S. 600 zł (sześćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Anna Gałas	SSO Andrzej Sobieszczański	SSO Renata Puchalska
----------------	----------------------------	----------------------

Sygn. akt XXIII Ga 1880/16

UZASADNIENIE

P. Ś. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. w S. 4.428,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 23 maja 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie wyrokiem z dnia 25 lipca 2016 r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 2.337,00 zł wraz z odsetkami od: kwoty 2.091,00 zł od dnia 8 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, od kwoty 246,00 zł od dnia 23 maja 2014 r. do dnia zapłaty, przy czym odsetki wyszczególnione powyżej należne są w następujących wysokościach: do dnia 31 grudnia 2015 r. należne są odsetki ustawowe, od dnia 1 stycznia 2016 r. należne są odsetki ustawowe za opóźnienie (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) oraz ustalił, że koszty procesu ponosi powód w 47,22 %, a pozwany w 52,78 %, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie (pkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 10 kwietnia 2014 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której został uszkodzony pojazd. Sprawcą kolizji była osoba, której pojazd był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. W tym samym dniu szkoda została zgłoszona ubezpieczycielowi. Jednocześnie poszkodowana wstawiła uszkodzony pojazd do warsztatu naprawczego powoda i zawarła z powodem umowę cesji. W dniu 15 kwietnia 2014 r. powód sporządził kalkulację naprawy pojazdu, wyliczając koszt na 4.299,78 zł brutto. Powód zastosował stawkę za roboczogodzinę prac od 110,00 zł do 120,00 zł. Pozwany zweryfikował ten koszt do kwoty 4.056,24 zł brutto, uznając za właściwe stawki od 95,00 zł do 105,00 zł. Stawki rynkowe za roboczogodzinę w miejscu i czasie wykonania naprawy w warsztatach nieautoryzowanych wynosiły od 85 do 120 zł za prace blacharskie i od 85 do 125 zł za prace lakiernicze.

Sąd Rejonowy wskazał, że naprawa pojazdu zakończyła się w dniu 5 maja 2014 r., a więc po 26 dniach, najem jednak trwał dalej. W ocenie Sądu Rejonowego pod względem czasu była to prawidłowo zorganizowana naprawa – zakończyła się i powinna zakończyć się właśnie 5 maja 2014 r. - z uwzględnieniem, że pojazd poszkodowanej był pojazdem 18-letnim, rzadko występującym na rynku, co skutkuje utrudnieniem i uzasadnionym wydłużeniem czasu niezbędnego na skompletowanie części zamiennych, a także z uwzględnieniem niezbędnych czynności okołonaprawczych.

Powód wystawił fakturę na łączną kwotę 8.358,78 zł brutto. Faktura ta obejmowała koszt naprawy w kwocie 4.299,78 zł brutto, koszt sporządzenia kalkulacji 123,00 zł brutto i wynajem pojazdu zastępczego do tego dnia włącznie, to jest razem 32 dni w stawce 123,00 zł brutto za dobę, czyli 3.936,00 zł brutto łącznie.

Pojazd zastępczy został zwrócony 23 maja 2014 r. W tym samym dniu poszkodowanej został wydany jej pojazd z warsztatu. Powód wystawił fakturę na dalsze 11 dni wynajmu pojazdu zastępczego w stawce 123,00 zł brutto za dobę, łącznie 1.353,00 zł brutto.

Pozwany przyznał powodowi odszkodowanie obejmujące koszty naprawy pojazdu w kwocie: 3.930,78 zł, 1 107,00 zł oraz 246,00 zł. Powód wezwał pozwanego do zapłaty 4.610,00 zł tytułem uzupełnienia odszkodowania.

Opinie biegłego sądowego oceniane łącznie według Sądu Rejonowego były spójne, rzetelne i pełne. Sąd rejonowy zwrócił uwagę, że biegły wskazał, że pojazd ze względu na rodzaj uszkodzeń nie mógł być po kolizji eksploatowany i zaprezentował, jak powinien być prawidłowo zorganizowany proces naprawy, uwzględniając 7 dni na zorganizowanie części zamiennych, ze względu na markę i rocznik pojazdu uszkodzonego. Z opinii biegłego wynikało, że naprawa powinna zakończyć się 5 maja 2014 r. i w tym dniu pojazd mógł być poszkodowanej zwrócony. Sąd Rejonowy wskazał, że naprawa faktycznie zakończyła się w tej dacie, bowiem w tym dniu zgłoszono oględziny ponaprawcze ubezpieczycielowi – nie zgłoszono by ich przed zakończeniem naprawy. Pojazd był jednak przetrzymywany w warsztacie dalej, do czasu wskazanych oględzin i jeszcze później, aż do 23 maja 2014 r. w związku z procesem likwidacji szkody. W arkuszu naprawy wskazano jednak jako datę naprawy pojazdu dzień 8 maja 2014 r. Sąd Rejonowy uznał to za nieścisłość. Jest to data oględzin ponaprawczych, a nie data zakończenia naprawy.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Sąd Rejonowy wskazał, że czas uzasadnionej naprawy według stawek powoda nie był zawyżony. Biegły w opinii podkreślał, że stawki zastosowane przez ubezpieczyciela odpowiadają stawkom stosowanym na rynku i Sąd Rejonowy to podzielił. Biegły wskazał, że czas ten powinien wynieść 26 dni. Sąd Rejonowy oparł się na opinii biegłego w tym zakresie.

Sąd Rejonowy uznał za uzasadnione odszkodowanie w zakresie najmu pojazdu zastępczego wyliczone w sposób następujący: 26 dni x 123,00 zł brutto = 3.198,00 zł brutto; 3.198,00 zł brutto – otrzymane przez powoda 1.107,00 zł brutto = 2.091,00 zł brutto. Zważywszy na powyższe, Sąd Rejonowy obliczył, że całkowite należne odszkodowanie obejmuje: koszt najmu zgodnie z opinią biegłego 26 dni według stawek powoda, niedopłata z tego tytułu wynosi 2.091,00 zł, koszt naprawy według stawek powoda, niedopłata z tego tytułu wynosi 123,00 zł, koszt kalkulacji, według stawki wykazanej na fakturze, to jest 123,00 zł. Sąd Rejonowy zasądził wyliczoną w powyższym zakresie dopłatę, a w pozostałym zakresie powództwo co do należności głównej oddalił.

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c., o kosztach procesu zaś zgodnie z art. 98 k.p.c., art. 100 k.p.c. i art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód i zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie punktu II wyroku oddalającego powództwo ponad kwotę 2.337,00 zł oraz w zakresie rozstrzygającym o kosztach procesu. Powód zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 361 § 1 k.c. poprzez poczynienie błędnego ustalenia w zakresie nieistnienia normalnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem (zaniechaniem) sprawcy a poniesioną przez poszkodowanego szkodą i w konsekwencji błędne ustalenie, iż okres najmu pojazdu zastępczego przekraczający 26 dni, nie jest normalnym następstwem powstałej szkody;
- naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 361 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię pojęcia szkody w rozumieniu powyższego przepisu oraz ustalenie odszkodowania w niższej wartości, niż rzeczywiście poniesiona przez poszkodowaną strata;
- naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. tj. zastosowanie dowolnej oceny dowodów poprzez dokonanie ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że niezbędnym i koniecznym okresem najmu pojazdu zastępczego był okres 26 dni, co znajduje odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym jedynie w kwestionowanej przez powoda opinii biegłego;
- art. 286 k.p.c. w zw. z art. 207 k.p.c., art. 217 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego o pozyskanie na potrzeby postępowania opinii nowego biegłego;
- art. 233 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. polegającego na przekroczeniu zasad swobodnej oceny dowodów poprzez błędną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego skutkującą wnioskiem, że powód nie wykazał, iż przysługuje mu wobec pozwanego zgłoszona w pozwie należność za najem pojazdu zastępczego w pełnej wysokości, podczas gdy z całokształtu materiału dowodowego wynika, iż podstawa odmowy przez pozwanego wypłaty odszkodowania w pełnej wysokości była decyzją niesłuszną;
- art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. polegające na błędnym uznaniu, że powód nie przedstawił dowodów na poparcie swoich twierdzeń jakoby najem pojazdu zastępczego konieczny był także po dniu wykonania naprawy, podczas gdy zarówno zeznania powoda jak i świadka wskazują, że przetrzymanie naprawionego pojazdu w warsztacie było uzasadnione niewypłaceniem odszkodowania przez pozwanego;

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w części tj. pkt II wyroku przez uwzględnienie powództwa, także co do kwoty 2.091,00 zł; dopuszczenie dowodu z ustnej uzupełniającej opinii biegłego sądowego A. M. na okoliczność zasadności najmu przez cały okres likwidacji przedmiotowej szkody; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów sądowych według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed sądem pierwszej instancji; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych przed sądem drugiej instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przewidzianych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu, jako niezasadna. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, który to Sąd Okręgowy akceptuje i uznaje za własny. Na aprobatę zasługuje również ocena prawna dokonana przez sąd pierwszej instancji.

Mimo obszerności zarzutów, istota argumentacji zawartej w uzasadnieniu apelacji koncentrowała się na zakwestionowaniu przez powoda dokonanej przez sąd pierwszej instancji oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w zakresie uzasadnionego czasu naprawy uszkodzonego w kolizji pojazdu i co za tym idzie, uzasadnionego okresu najmu pojazdu zastępczego. Apelacja zawiera jedynie niezwykle ogólne zarzuty, w żadnym razie nie odnoszą się do konkretnych ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił materiał dowodowy i nie doszło do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 233 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego opinia biegłego w zakresie określenia niezbędnego czasu naprawy pojazdu była jasna, spójna, logiczna i stanowiła wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszym postępowaniu. Słusznie zatem, że Sąd Rejonowy się na niej oparł i nie było potrzeby powołania dowodu z opinii nowego biegłego. Nie doszło zatem również do naruszenia art. 286 k.p.c. w zw. z art. 207 k.p.c., art. 217 k.p.c. Brak było również podstaw, aby dopuścić dowód z ustnej uzupełniającej opinii biegłego, zatem Sąd Okręgowy ten dowód pominął na podstawie art. 381 k.p.c.

Biegły w opinii wskazał, że okres rzeczywiście niezbędny i uzasadniony do dokonania naprawy uszkodzeń pojazdu i przywrócenia go do stanu sprzed kolizji nie powinien być dłuższy niż 26 dni. Powód stanął na stanowisku, że najem pojazdu zastępczego był uzasadniony również po wykonaniu naprawy, w sumie przez okres 32 dni. W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał tej okoliczności. Sąd Okręgowy nie aprobuje twierdzeń powoda, że przetrzymanie naprawionego pojazdu w warsztacie po wykonaniu naprawy było uzasadnione niewypłaceniem odszkodowania przez pozwanego. Otóż brak jest uzasadnienia jurydycznego oraz logicznego dla takiego stanowiska. Trafnie zważył Sąd Rejonowy, że według logiki zaprezentowanej przez stronę powodową w takim wypadku poszkodowany miałby prawo do najmu pojazdu zastępczego przez okres kilku miesięcy albo nawet lat, do czasu zakończenia postępowania sądowego de facto kończącego postępowanie w przedmiocie likwidacji szkody. Podkreślić należy, że żądanie odszkodowania za czas najmu pojazdu zastępczego winno mieć związek z racjonalnie uzasadnionym czasem przebywania pojazdu w zakładzie naprawczym. Uzasadniony okres przebywania pojazdu w warsztacie warunkowany jest koniecznością jego naprawy i dokonania czynności niezbędnych do realizacji owej naprawy. Przy naprawie bezgotówkowej i niekwestionowanej odpowiedzialności ubezpieczyciela sprawcy szkody, to stanowisko o konieczności najmu pojazdu zastępczego do czasu wypłaty odszkodowania jest nadużyciem.

Nie doszło do naruszenia art. 361 § 1 i 2 k.c. Brak jest podstaw, aby przyznać odszkodowanie stanowiące koszt najmu pojazdu zastępczego w czasie, kiedy pojazd osoby poszkodowanej został już naprawiony i czekał na odbiór. Powód był nabywcą wierzytelności, wypłata odszkodowania odbyła się zatem na jego rzecz, a nie na rzecz osoby poszkodowanej. Poszkodowana w ust. 7 umowy cesji zobowiązała się do pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego, gdyby okazało się, że wierzytelność z tytułu kosztów z ubezpieczenia jej nie przysługuje. W ocenie Sądu Okręgowego korzystanie z najmu pojazdu zastępczego po okresie naprawy uszkodzonego auta w żadnym razie nie jest uzasadniona. Warto wskazać, że najem pojazdu po dacie naprawy uszkodzonego pojazdu nie jest najmem pojazdu zastępczego, a jedynie najmem pojazdu. Odszkodowanie wypłacone powodowi winno bowiem wyrównać uszczerbek powstały w majątku poszkodowanej na skutek zdarzenia, za którego skutki odpowiada ubezpieczyciel sprawcy szkody, w taki sposób, aby przywrócić stan rzeczy sprzed wyrządzenia szkody, nie doprowadzając jednak w żadnym razie do bezpodstawnego wzbogacenia osoby poszkodowanej (a na skutek umowy cesji powoda). Najem pojazdu zastępczego powinien zatem usuwać jedynie szkodę, rozumianą jako różnicę między obecnym stanem majątkowym poszkodowanej, a stanem,

jaki istniałby, gdyby nie było kolizji. Z pewnością zatem najmem pojazdu zastępczego, jako wyrównanie szkody, nie jest najem pojazdu po naprawie uszkodzonego pojazdu. Najem pojazdu zastępczego trwa tylko wtedy, kiedy istnieje konieczność posługiwania się pojazdem zastępczym z uwagi na uszkodzenia pojazdu i w konsekwencji niemożnością korzystania z niego. Po dniu 5 maja 2014 r., tj. po dniu zakończenia naprawy uszkodzonego pojazdu przez warsztat, nie miał miejsca najem pojazdu zastępczego przez poszkodowaną, a jedynie najem pojazdu na koszt i ryzyko poszkodowanej. Niedopuszczalne byłoby obciążanie ubezpieczyciela sprawy szkody takim działaniem osoby najemcy, które absolutnie powiększało szkodę i nie znajdowało uzasadnienia w przepisach prawa materialnego i zasadach współżycia społecznego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należy jednoznacznie podkreślić, że zwłoka poszkodowanej w zwrocie wynajmowanego pojazdu już po zakończeniu naprawy jej uszkodzonego auta była działaniem, które nie mieściło się w zakresie zasadnego czasu najmu, nie istniał związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem, za którego skutki odpowiedzialność ponosi ubezpieczyciel a kosztami tego najmu i za ten czas ubezpieczyciel odpowiedzialności nie może ponosić (art. 362 k.c.). Mimo spoczywającego na powodzie ciężarze dowodu, powód nie wykazał w żadnym razie, że uzasadniony był najem pojazdu zastępczego przez okres dłuższy niż 26 dni. W konsekwencji również niezasadny okazał się zarzut naruszenia art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c.

Podsumowując, w ocenie Sądu Okręgowego uzasadnione i odpowiadające zasadzie pełnej rekompensaty szkody w niniejszym postępowaniu było przyznanie odszkodowania, które stanowiło równowartość kosztów 26 dni najmu pojazdu zastępczego, jak też słusznie orzekł Sąd Rejonowy w zaskarżonym orzeczeniu (art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 822 § 1 i 2 k.c.).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sad Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i obciążono nimi w całości powoda, jako stronę w całości przegrywającą postępowanie apelacyjne. Na zasądzone koszty (600 zł) złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego, którego wysokość wynika z § 2 pkt 3) w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Anna Gałas SSO Andrzej Sobieszczęński SSO Renata Puchalska